

Az **Emberi Erőforrások Minisztériuma** megbízásából az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő közreműködésével a **Csoóri Sándor Alap** pályázatot hirdetett a népi kultúra közösségteremtő műfajainak támogatására. A **Csúrdöngölő zenekar** által benyújtott pályázatot támogatásra érdemesnek ítélte a bíráló bizottság, melyet **CSSP-ZENEOKTAT-2022-0035** azonosító számon vett nyilvántartásba.

A Csoóri Sándor Alap által nyújtott anyagi segítséggel immár negyedik éve tudtuk megvalósítani népzenei oktatással kapcsolatos elképzeléseinket. A támogatásként megítélt összeg az eredeti pályázatban igényelt összegnek a 22,99 %-a volt, ezért a rendelkezésünkre álló költség keretéhez kellett igazítanunk a kiadásokat. A szakmaiság megtartása érdekében (1 tanuló -1 pedagógus, 1 tanórán) kevesebb tanulót tudtunk bevonni az oktatásba, rövidebb ideig tartott a képzés és csökkentettük az oktatók tisztelet díját. A jelen pályázatban **Bíró István Ferenc** és **Rácz Gyula** két-két tanulója sikert ért el népzenei oktatásban részesíteni a pályázat által nyújtott anyagi támogatás segítségével. Ki kell jelentenünk, hogy a jelen pályázati támogatás nélkül nem tudtuk volna megvalósítani a pályázott tevékenységet. Sajnos az alapfokú művészeti iskolai képzésben kevés szakképzett, oktatási és gyakorlati tapasztalattal rendelkező oktató áll rendelkezésre. Ugyanakkor a népzeneoktatás a művészeti iskolákban ritka jelenség. Öröndetes, hogy a középfokú és felsőfokú képzésben oktatók időnként vállalják az egyénre szabott képzést. A jelenlegi helyzetben egyedül a Csoóri Sándor Alap által nyújtott támogatással lehet népzenei oktatást szervezni a vidéki hátrányos helyzetű fiatalok, ill. fiatal felnőttek körében. Mi ezt a réteget céloztuk meg és az itt élő fiataloknak szeretnénk a továbbiakban is képzési lehetőséget biztosítani. Jelen pályázatban négy tanuló 6 hónapot átölelő oktatását oldottuk meg a Csoóri Sándor Alap támogatásával. Ebből a két furulyás és egy brácsás növendék már az elmúlt években is részt vett a népzenei képzésünkön, míg egy brácsás tanuló pedig az első ilyen típusú képzésünkön vett részt.

A Csúrdöngölő Népzenei Oktatás a Csúrdöngölő zenekar tagjainak népzene-oktatási koncepciójára épül. Bíró István Ferenc a Nyíregyházi Egyetemen, Rácz Gyula az Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában és a Békéscsabai Művészeti Szakgimnáziumban végzi zenepedagógiai munkáját. A főállású munka mellett vállalták a hátrányos helyzetű településeken élő, népzene iránt érdeklődő fiatalok, zenei ismereteiket bővíteni akaró fiatal felnőttek felzárkózását segítő népzene oktatás elindítását. Jelen pályázat megvalósulása a zenei tudás szintfelmérésével kezdődött. Annak eredménye alapján határoztuk meg az oktatás anyagát, ill. az adott tananyag adatközlőit és az oktatási anyag lehetséges kimeneti szintjét. Az oktatás módszertana a művészetoktatás adott hangszerre használt tanítási elveihez igazodik, de nem másolata annak. Az egyéni képességek fejlesztésére, az egyénre szabott oktatási intenzitásra és a zenei stílus minél pontosabb elsajátítására helyeztük a hangsúlyt. Fontos számunkra, hogy a tanuló ismerje az elsajátítandó zene stílusát, a kiválasztott adatközlő repertoárját, a megtanulandó zene alapjait, a dallamok díszítésének változatait és az elsajátítandó hangszeres játéktechnika egymásra épülő metódusait. További célunk, hogy a növendékek képesek legyenek az egyéni improvizációra az adott zenei stíluson belül. Az oktatás heti egy tanóra megtartásának rendszerességével valósult meg. A pályázaton elnyert támogatás csak négy növendék hat havi oktatásának a költségeit fedezte, ezért ehhez kellett igazítani a költségvetést. A pályázaton elnyert támogatás teljes összegét az oktatók tiszteletdíjára költöttük.

A két furulyás növendék és a két brácsás tanuló különböző szinten játszik a hangszerén, ezért mindenkinek a játéktudása szerint kellett kiválasztani az oktatási anyagot.

A tanulók haladásának szöveges jellemzése:

Karácsony Anna (népi furulya): A tanuló a negyedik oktatási ciklusban vett részt. A korábbi évek elmélyült munkájának köszönhetően eljutottunk a palóc furulyázás megtanulásáig. Pozsik István játékaival ismerkedtünk meg. A tanuló a közösen töltött időszak alatt megtanulta az adatközlőre jellemző stílusjegyeket, valamint számos dallamot önállóan is elsajátított a vizuális alátámasztást, megerősítést teljes mértékben nélkülöző hangzó felvételekről. A tanuló a saját tananyagán kívül megismerkedett a másik tanuló zenei anyagával is, akivel közösen lehetőségük nyílt a furulya-furulya, furulya-ének kamarazenélés lehetőségeinek megismerésére is.

Kiss Levente (népi furulya): A tanuló szintén a negyedik oktatási ciklusban vett részt. Mivel Levente korábban szinte kizárólagosan a moldvai furulyások játékaival ismerkedett meg, ezért fontosnak tartottuk, hogy más tájegységek, valamint más furulyások játékát is megismerje, elsajátítsa. Ebben a tanulási ciklusban a hosszú furugla jelentette a tanulásunk keretét. Tanulásunknak köszönhetően

Levente saját hangszert is vásárolt (Gyenes Tamás által készített), melyen önállóan is fejlesztette repertoárját.

Pocsay Réka:

Pocsay Réka bőgősként kezdett foglalkozni a népzenevel. A háromhúros kontrával már néhány éve foglalkozik épülő zenekaruk tagjaként és repertoárját szerette volna bővíteni. A Dél-Alföld zenéjének és az eleki román muzsika megszólaltatása lett a cél immár négyhúros brácsán és hegedű kontrán. Előzetes hangszerismeretére tudtunk támaszkodni, hiszen tavaly a hajdúsági népzenevel foglalkoztunk. A klasszikus hangolású brácsa tanulási folyamatában a kurzus elején a hangszer ismeretének, benne rejlő lehetőségeinek és az ehhez tartozó elméleti tudásának fejlesztése volt a cél. Hasznosítható tudással is rendelkezett főként a balkéz esetében. Az új elméleti fogalmak, összefüggések megismerése mellé egy új hangszerhasználat is társult, amely komoly idő és energia befektetést kívánt. A tanulási képessége, sebessége kiváló, intonációs képessége és a tonális érzékenysége rohamosan és sokat fejlődött. A tanulás ideje alatt teljesen nyomon követhető volt az elköteleződés mind az anyag, mind az általános és hangszerismeretekkel kapcsolatosan. A gyakorlati megvalósítások első időszakában beavatkozást igényelt, ami kurzus végére a minimálisra csökkent. A tanfolyamban meghatározott célt teljesítette.

Téglás Gergő:

Téglás Gergő könnyűzenével foglalkozott eddig. Ebbéli tanulmányait középiskolás korában kezdte gitáron. A népzenei hangszerismeretét főként a mezőszegi háromhúros kontra és az azon megszólaltatható tájegységek zenéjével kezdtük. Hasznosítható hangszeres tudása nem volt, viszont az arányaiban gyors haladást az elméleti tudásának alkalmazása jelentette. Meglévő ismeretei további előnyt jelentettek az új zenei stílus megismertetése során. A forma, ritmus, a dinamika mellett a harmóniak és azok fordításainak megértése, megvalósítása elég gyorsan ment. Tanulási képessége, sebessége megfelelő, jó az intonációs képessége és a tonális érzékenysége. Az eddig megszerzett könnyűzenei tapasztalatától eltérő zenei megoldásokat könnyedén sajátította el. A kurzust tökéletesen teljesítette és jelezte, hogy a jövőt illetően szívesen venne részt újabb népzenei oktatásban.

A személyre szabott beszámolókat az oktatók készítették, ezért a személyesebb hangvételű jellemzés. A tanulók nem járultak hozzá, hogy a játékukról készült felvételeket megosszák a közösségi média felületein, így csak is kizárólag ennek a beszámolónak a szakmai elbírálói részére tudjuk megadni a linket a felvételek megtekintésére. Ezt a személyiségi jogaik figyelembevételével, ugyanakkor a pályázat szakmai eredményeinek bizonyítása miatt tesszük meg.

<https://photos.app.goo.gl/V6ihjbPWLx4WPxhE7>

<https://photos.app.goo.gl/jiBvCdJo6F4TcLqN6>

<https://drive.google.com/file/d/1Kb8a7mDeBtF-5APTb2IxQKuVdYKjqOXE/view?usp=sharing>

<https://drive.google.com/file/d/1zXHW19LGfdjWany6e13Y1Y8dxBRQPt1H/view?usp=sharing>

Bízunk benne, hogy mind a négy tanuló hangszeres játéka kellőképpen meggyőző ahhoz, hogy kijelenthessük, az oktatás elérte a célját és a támogatás felhasználása a pályázatot kiíró és finanszírozó elképzelései szerint történt. A Csúrdöngölő zenekar honlapján (www.csurdongolo.webnode.hu) megjelenítjük a népzeneoktatás lehetőségét és feltesszük a szakmai beszámolót. Köszönjük a Csoóri Sándor Alap támogatását és reméljük, hogy a jövőben folytathatjuk a megkezdett munkát.

Köszönjük az Emberi Erőforrások Minisztériumának és az Emberi Erőforrás Támogatáskezelőnek a lehetőséget és a támogatást a program megvalósításához.

Sajóörös, 2023. 07. 17. Bíró István

Cuhare Nonprofit Kft.

Csúrdöngölő zenekar